

Acțiunile în despăgubire pentru prejudicii ce rezultă din carteluri. Evoluții recente

7 noiembrie 2019

Teme de dezbatere – Evoluții recente ... și anticipate

1. Cine poate solicita despăgubiri, de la cine și în ce termen?
2. Probe
3. Cuantificarea prejudiciului

Cine poate solicita despăgubiri? (*repere anterioare*)

- ❑ simplul fapt că sunt parte la cartel nu mă împiedică să solicit despăgubiri, dar trebuie să nu fi avut responsabilitate semnificativă pentru încălcare (*CJUE, C-453/99 Courage & Crehan*)
- ❑ nu pot invoca nulitatea înțelegerii pentru a respinge cererile de despăgubiri (*CJUE, C-295/04-C-298/04 Manfredi*)
- ❑ chiar și clienții terților care nu au fost parte la cartel pot cere despăgubiri (dacă prețurile au crescut în piață din cauza cartelului), chiar dacă nu au avut relație comercială cu companiile care au încălcat legea (umbrella effects/ umbrella pricing) (*CJUE, C-557/12 Kone*)

De la cine pot fi solicitate despăgubiri? (evoluție: martie 2019)

- ❑ cumpărătorul care a dizolvat societatea care a încălcat legea și i-a continuat activitatea e răspunzător pentru prejudiciul produs de încălcare (CJUE, C-724/17, Vantaan kaupunki împotriva Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy, Asphaltmix Oy, 14.03.2019)
- ❑ Notă: situație de fapt specifică – rațiunea a fost ca întreprinderi răspunzătoare pentru prejudiciul cauzat printr-o încălcare de concurență să nu eludeze sancțiunile prin simplul fapt al modificării identității lor în urma restructurărilor, a cesiunilor sau a altor schimbări juridice sau organizaționale (altfel ar fi compromis obiectivul de a sancționa și de a descuraja încălcările/ efectul util al prevederilor)
- ❑ Dezbatere: conceptul de „întreprindere” (răspunderea societății mamă / succesiunea economică): pot fi răspunzătoare pentru prejudiciu companii care nu controlează societatea care a încălcat legea?

În ce termen pot fi solicitate despăgubiri? (evoluție: martie 2019)

- ❑ încalcă Tratatul și principiul efectivității o reglementare națională care
 - prevede că termenul de prescripție în ceea ce privește acțiunile în despăgubire este de trei ani și începe să curgă de la data la care persoana vătămată a avut cunoștință de dreptul său la reparație, chiar dacă persoana responsabilă de încălcare nu este cunoscută
 - nu prevede nicio posibilitate de suspendare sau de întrerupere a acestui termen în cursul unei proceduri desfășurate în fața autorității naționale de concurență
(CJUE, C-637/17, Cogeco Communications Inc, 28.03.2019)

- ❑ Dezbatere: autonomia procedurală vs. principiul efectivității

Răspunderea în solidar (*evoluții anticipate*)

- răspundere în solidar (fiecare dintre întreprinderile respective are obligația de despăgubire integrală a prejudiciului, care poate fi solicitat de la oricare dintre acestea)
- acțiune în regres pentru a recupera contribuția plătită pe seama acestora (quantum stabilit având în vedere răspunderea relativă pentru prejudiciul cauzat de încălcare)
 - **Dezbatere:** compania X plătește integral, companiile Y și Z obțin ulterior anularea deciziei în ceea ce le privește
- în evaluarea prejudiciului suportat de fiecare parte, se va ține cont de contribuția fiecărei întreprinderi la respectiva încălcare, de cifra de afaceri sau de cota de piață
 - **Dezbatere:** contribuția la despăgubiri pentru părțile din încălcare în care nu a participat (în contextul în care amenda este aplicată pentru o încălcare unică și continuă/ *single and continuous infringement*)?
- beneficiarul de imunitate la amendă - răspunzător în solidar față de cumpărătorii sau furnizorii săi direcți și indirecti; față de alte părți prejudiciate numai în cazul în care nu se poate obține despăgubirea integrală de la celelalte întreprinderi (iar quantumul contribuției beneficiarului de imunitate nu va depăși quantumul prejudiciului cauzat de aceasta cumpărătorilor sau furnizorilor proprii, direcți sau indirecti)
 - **Dezbatere:** compania X plătește integral, se calculează contribuțiile celorlalți, dar contribuția beneficiarului de imunitate e limitată

Divulgarea probelor (*evoluții anticipate*)

- ❑ elementele determinate/ categoriile relevante de probe trebuie delimitate în motivarea cererii pe cât de precis și de strict posibil
- ❑ divulgarea probelor este limitată la ceea ce este proporțional
- ❑ la stabilirea proporționalității se iau în considerare interesele legitime ale părților și terților vizați:
 - **Dezbatere:** măsura în care cererea sau apărarea e susținută cu fapte și probe disponibile care să justifice cererea de divulgare de probe;
 - **Dezbatere:** amploua și costul divulgării;
 - existența unor informații confidențiale și disponibilitatea mecanismelor de protecție a acestora.
- ❑ Probe inadmisibile în orice situație - declarațiile de clemență și propunerile de încheiere a unei tranzacții (recunoașteri)
- ❑ Probe inadmisibile până la finalizarea investigației – informațiile din dosar și propunerile de încheiere a unei tranzacții (recunoașteri) care au fost retrase

Cuantificarea prejudiciului (*evoluții anticipate*)

- ❑ instanța are competența de a estima cuantumul prejudiciului în cazul în care cuantificarea este practic imposibilă sau excesiv de dificilă
- ❑ se prezumă (relativ) că încălcările sub forma unor carteluri provoacă prejudicii
- ❑ **Dezbatere:** cuantificarea se bazează pe compararea poziției efective a reclamantului cu cea în care s-ar fi găsit în cazul în care încălcarea nu ar fi avut loc (scenariu contrafactual)
 - metode comparative (comparația în timp pe aceeași piață; comparația cu date de pe alte piețe geografice; combinarea comparațiilor în timp și între piețe)
 - simularea pe baza modelelor economice
 - metoda bazată pe costuri - utilizarea unei valori a costurilor de producție per unitate, la care se adaugă un nivel de profit rezonabil în scenariul contrafactual
 - metoda bazată pe rezultatele financiare ale reclamantului și pârâtului (performanța financiară)
- ❑ *passing-on defense*: sarcina probei privind transferul supraprețului revine pârâtului, care poate solicita divulgarea de informații din partea reclamantului sau din partea terților

Estimarea prejudiciului – formule de calcul

Prejudiciul = formulă care ia în calcul:

- *Valoarea totală a produselor/ serviciilor achiziționate în perioada încălcării (*VALUE OF COMMERCE*)
 - *Exemplu: 500 milioane EUR*
- **Supraprețul (măsura în care prețurile plătite de reclamanți au fost mai mari prin comparație cu scenariul contrafactual/ în absența încălcării) (*OVERCHARGE*)
 - *Exemplu: prețul contrafactual = 1.000 EUR; prețul plătit în contextul încălcării = 1.250 EUR; supraprețul = 20% (250 EUR din 1.250 EUR)*
- ***Transferul supraprețurilor (proporția supraprețurilor pe care reclamanții le-au transferat clienților lor din aval în forma unor prețuri mai mari) (*PASS-ON*)
 - *Exemplu: transferul a fost în proporție de 50%*
- *FORMULA: (500 milioane EUR x 20%) x (1-50%) = 50 milioane EUR*
- + Dobânda
- + Ajustări pentru a reflecta taxe și impozite când se calculează profitul contrafactual

Georgeta Dinu
Partener
Coordonatorul Practicilor de
Concurență, Ajutor de Stat,
Drept UE

E: georgeta.dinu@nndkp.ro

T: +40 31 225 33 64

Nestor Nestor Diculescu Kingston Petersen
Societate Civilă de Avocați | Legal & Tax

Str. Barbu Vacarescu nr. 201, Globalworth Tower, Et. 18
Sector 2, 020276, București, România

T: +40 21 201 12 00 | T: +40 31 225 33 00

F: +40 21 201 12 10 | F: +40 31 225 33 10

E: office@nndkp.ro

www.nndkp.ro

Rețea de birouri regionale:

Timișoara | Brașov | Cluj-Napoca

Afilieri internaționale:

Member

LexMundi
World Ready

WSG
World Services Group

